



Spacer FOPA, 15 czerwca 2013

Na trasie XI spaceru FOPA (Forum Obywatelskie Piękna Architektura dla Warszawy) i Domu Spotkań z Historią były obiekty związane z pierwszą polską linią kolejową. Przychylny organizatorom kalendarz – 15 czerwca 2013 r. przypadał w sobotę – sprawił, że spacer odbył się dokładnie w 168. rocznicę odprawienia z Warszawy do Grodziska pierwszego planowego pociągu DŻWW. Dzień wcześniej, 14 czerwca 1845 r. odbyło się uroczyste otwarcie tego odcinka. Warszawskimi śladami „wiedni” poprowadzili członkowie Polskiego Stowarzyszenia Miłośników Kolei Marek Moczulski, Andrzej Paszke i Zbigniew Tucholski.

Dworzec Wiedeński



Aleje Jerozolimskie 54

Prawie dokładnie w miejscu, gdzie zaczynała się trasa DŻWW, wmurowano tablicę upamiętniającą rocznicę jej uruchomienia, a także dworzec Wiedeński – dzieło architekta Henryka Marconiego (1792-1863).

„Kolejówka” Chmielna 88

W 1873 r. Zarząd DŻWW, z inicjatywy znanego warszawskiego bankiera i działacza społecznego Leopolda Kronenberga, utworzył Warsztat Instruktorski, który kształcił 90 praktykantów w wieku 18-25 lat. Tak powstała warszawska „Kolejówka”. Do 1953 r. mieściła się na Chmielnej 88. Z inicjatywy absolwentów w 1998 r. ustawiono w tym miejscu kamień pamiątkowy.

Warsztaty DŻWW



Chmielna 73

Kamień węgielny pod budowę Nowych Warsztatów DŻWW wmurowano

15 grudnia 1852 r. W 1866 r. strawił je pożar. Warsztaty rozbudowano w latach 1868-1871. Ich częścią był zachowany do dziś budynek (wpisany do rejestru zabytków).

Kamienica Pańska 100

17 pracowników kolejowych, którym sprzyrzyło się płacenie bez końca coraz większego haraczu komorniczego, zorganizowało spółkę mieszkaniową celem wybudowania własnego domu.

Materiałny cel starań i zabiegów praktycznych kolejarzy, w tym wielu z DŻWW, przetrwał dwie wojny światowe, zmieniające się rządy i ustroje polityczne, odbudowę miasta i budowę metra... Wznoszenie kamienicy rozpoczęto w 1900 r.

Brama na „Syberię”



Towarowa

Kolumna ze znakiem Polskiej Walczącej stojąca na pasie zieleni między pasmami Towarowej to resztką bramy prowadzącej na dawną „Syberię”. Tak nazywano ogromny teren zaplecza stacji towarowej DŻWW.

Magazyny DŻWW



Kolejowa 8/10

W dawnych, opuszczonych magazynach kolejowych mieszczą się dziś tawerny szantowe, kluby nocne, centra samochodowe, różne hurtownie. Może to dobrze, bo dzięki nowemu wcieleniu przetrwały stare mury „wiedni”, świadcząc, że w tym miejscu postindustrialnej Warszawy tętniło niegdyś kolejowe życie.

Noclegownia



Tunelowa 2

W budynku dawnej noclegowni drużyn parowozowych stacji towarowej DŻWW mieści się obecnie Sekcja Eksploatacji Warszawa Zachodnia. Stacja towarowa została otwarta w 1875 r. Budynek wzniesiono prawdopodobnie w tym samym roku.

Droga Żelazna Warszawsko-Kaliska

Armatnia

Koncesję na budowę linii łączącej Warszawę i Kalisz otrzymało Towarzystwo Kolei Warszawsko-Wiedeńskiej. Ze względów strategicznych była to kolej szerokotorowa (1524 mm). Przy budowie nawierzchni zastosowano nowatorskie rozwiązania opracowane przez inż. Aleksandra Wasiutyńskiego. Zostały one przyjęte dla całej sieci kolei rosyjskich.

Wiadukt



Paraboliczny wiadukt sklepiony DŻWK to jedna z dwóch najstarszych w Warszawie budowli inżynierskich o konstrukcji betonowej.

Osiedle mieszkaniowe



Ten adres jest dobrze znany emerytom kolejowym. Na Armatniej 14 mieści się bowiem „Punkt obsługi emerytów PKP S.A.”. Idąc tam można podziwiać ceglane domy mieszkalne pracowników DŻWK z początku XX w.

Tekst i fot. Marek Moczulski